

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
СУМСЬКА ФІЛІЯ

Кафедра гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Професійно-психологічна підготовка поліцейського»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
262 Правоохоронна діяльність (поліцейські)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ (протокол від
29.08.2023 № 2)

Розробник:

Доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ, кандидат філософських наук
Тетяна ПОНОМАРЕНКО

Рецензенти:

1. Доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін Харківського
національного університету внутрішніх справ, кандидат соціологічних наук
Наталія БОБРО
2. Старший викладач кафедри психології, політології та соціокультурних
технологій Сумського державного університету, кандидат психологічних наук,
доцент Наталія ТЕСЛИК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – <u>4</u>	26 Цивільна безпека	Навчальний курс <u>2</u>
Загальна кількість годин – <u>120</u>	262 Правоохоронна діяльність	Семестр <u>3</u>
Кількість тем – <u>6</u>	Бакалавр правоохоронної діяльності	Вид контролю: <u>залік</u>
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
<p>Лекції – <u>12 годин</u>;</p> <p>Семінарські заняття – <u>12 годин</u>;</p> <p>Практичні заняття – <u>16 годин</u>;</p> <p>Самостійна робота – <u>80 годин</u></p> <p>Індивідуальні завдання:</p> <p>Контрольні роботи – <u>1, семестр 3</u></p> <p>Наукове есе/презентація – <u>1, семестр 3</u></p>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: опанування здобувачами освіти понятійного апарату; оволодіння системою психологічних знань, умінь і навичок, які необхідні для формування професійної майстерності працівника поліції та ефективного виконання ними оперативно-службових завдань.

Завдання: ознайомити здобувачів освіти із загальними принципами професійно-психологічної підготовки та професійного становлення особистості працівника поліції; сформувати чітке уявлення про психологічні закономірності та техніки професійного спілкування, психологічного впливу; навчити методам та засобам психологічної саморегуляції в умовах виконання оперативно-службових завдань.

Міждисциплінарні зв'язки: Відіграючи роль узагальнюючого фактору, викладення навчальної дисципліни «Професійно-психологічна підготовка поліцейського» вимагає знань правової системи України, нормативно-правових актів стосовно діяльності поліції в Україні, усвідомлення особливостей процесу реалізації службових повноважень працівників поліції та має взаємозв'язок з наступними дисциплінами: профільні юридичні дисципліни, а також

гуманітарні науки: «Психологія», «Юридична психологія», «Культурологія», «Конфліктологія», «Юридична деонтологія».

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні поняття професійної психології;
- показники професійної деформації особистості працівника поліції;
- особливості комунікації в системі «юрист-громадянин»;
- основні види психологічного впливу в професійній діяльності працівника поліції;
- сутність психопрофілактики та психогігієни;
- шляхи формування морально-психологічної стійкості працівників поліції;

вміти:

- вільно володіти поняттями та категоріями, що розкривають суть предмету;
- розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності;
- організовувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності;
- збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її;
- формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки;
- проводити психологічний аналіз ситуацій професійного спілкування;
- застосовувати адекватний психологічний вплив та контрвплив;
- протистояти провокаційним діям з боку зацікавлених осіб;
- попереджати та долати стресові стани;
- використовувати прийоми саморегуляції у професійній діяльності;
- володіти вербальними і невербальними комунікативними засобами для досягнення поставлених службових завдань;
- долати в собі можливі прояви девіантної поведінки (схильність до пияцтва, вживання наркотичних засобів, суїцидальні тенденції);
- здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК-6	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
	ЗК-7	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
	ЗК-8	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК-9	Здатність працювати в команді.
Спеціальні компетентності (СК)	ЗК-10	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	СК-5	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.
	СК-6	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Поняття та сутність професійно-психологічної підготовки працівника поліції.

Поняття професійно-психологічної підготовки працівника поліції, її мету і завдання. Психологічна навченість, підготовленість, готовність працівника поліції, їх складові. Основні форми та методи професійно-психологічної підготовки.

Професійна компетентність, професіоналізм. Основні складові професіоналізму. Критерії професіоналізму працівника поліції. Ситуаційно-психологічний аналіз професійної діяльності.

ТЕМА № 2. Професійне становлення та деформація особистості поліцейського.

Професійне становлення працівника поліції. Кризи професійного становлення особистості. Психологічні особливості криз професійного становлення.

Поняття про професійну деформацію особистості. Основні напрямки професійної деформації особистості працівника поліції. Зміст і прояви професійної деформації. Показники та рівні професійної деформації працівника поліції. Попередження професійної деформації працівника поліції. Профілактика професійної деформації працівника поліції.

Поняття «професійного вигорання» особистості. Фактори ризику професійного вигорання. Емоційне вигорання як вид неспецифічної професійної деформації. Профілактичні та корекційні заходи щодо професійного вигорання.

ТЕМА № 3. Професійне спілкування працівника поліції.

Поняття «спілкування», «професійне спілкування». Значення спілкування в професійній діяльності працівників поліції.

Структура спілкування. Психологічні закономірності формування першого враження про людину. Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння. Вербальні та невербальні засоби професійного спілкування. Інтерактивні параметри професійного спілкування працівника поліції. Проблема міжособистісних стосунків у професійному спілкуванні.

Комунікативна компетентність працівника поліції. Специфіка спілкування та взаємодії працівника поліції з різними верствами громадян (в залежності від віку, статі, професійно-культурного рівня, юридичного та соціального статусу тощо).

ТЕМА № 4. Психологічний вплив у професійному спілкуванні працівника поліції.

Психологічний вплив: поняття та особливості. Принципи та характеристика використання методів психологічного впливу у професійній

діяльності працівника поліції. Правомірний психологічний вплив на осіб, які протидіють розслідуванню.

Поняття протистояння психологічному впливу. Види та техніки психологічного контрвпливу у професійній діяльності працівника поліції.

ТЕМА № 5. Гендерний аспект професійного становлення особистості поліцейського.

Поняття гендеру. Соціально-психологічні фактори гендерної нерівності у професійній діяльності працівника поліції. Представництво жінок в правоохоронних органах. Гендерні особливості злочинності в Україні. Соціально-психологічні фактори гендерної нерівності у діяльності правоохоронних органів. Відмінності паритетного і гендерно-чутливого підходів у діяльності працівників правоохоронних органів.

ТЕМА № 6. Психогігієна та психопрофілактика в діяльності поліцейського.

Поняття про психогігієну та психопрофілактику.

Поняття «посттравматичний стресовий розлад». Адаптивні можливості працівників поліції. Профілактика професійного стресу працівника поліції. Психологічна стійкість та врівноваженість.

Організаційно-психологічні заходи збереження працездатності працівника поліції. Психологічні складові здорового способу життя працівника поліції. Профілактика суїциду.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1. Поняття та сутність професійно-психологічної підготовки працівника поліції	18	2	2	2		12	
Тема № 2. Професійне становлення та деформація особистості поліцейського	20	2	2	2		14	
Тема № 3. Професійне спілкування працівника поліції	24	2	2	4		16	
Тема № 4. Психологічний вплив у професійному спілкуванні працівника поліції	22	2	2	4		14	
Тема № 5. Гендерний аспект професійного становлення особистості поліцейського	18	2	2	2		12	
Тема № 6. Психогігієна та психопрофілактика в діяльності	18	2	2	2		12	
Всього за семестр № 3	120	12	12	16	-	80	залік

4.1.2. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни	Література
<p><u>Тема №1. Поняття та сутність професійно-психологічної підготовки працівника поліції</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтуйте необхідність професійно-психологічної підготовки працівників ОВС. 2. Розкрийте сутність професійно-психологічної підготовки, її мету і завдання. 3. Розкрийте зміст поняття «готовність працівника поліції до професійної діяльності». 4. Дайте характеристику методів та форм організації професійно-психологічної підготовки. 5. Розкрийте сутність поняття «професіоналізм»; визначте його складові. 6. Визначте критерії та показники професіоналізму працівника поліції. 7. Яку роль відіграє мотивація у професійній діяльності працівника поліції? 8. У чому полягає сутність операційної складової професіоналізму працівника поліції? 9. Визначте поняття «професіографія», «професіограма». 10. Дайте характеристику основних видів діяльності працівника поліції. 11. Охарактеризуйте комунікативну діяльність працівника поліції. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокімова О. О., Жданова І. В., Швець Д. В., Александров Ю. В., Барко В. І., Горбик Н. К., Землянська О. В., Коби́кова Ю. В., Ламаш І. В., Логачев М. Г., Посохова Я. С., Саппа М. М., Тюріна В. О., Філоненко В. М., Чепі́га Л. П., Шахова О. Г., Шевченко Л. О., Шелкошвеев І. В., Шилі́на А. А. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 426 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 2. Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С. Пам'ятка працівника Національної поліції України : інф.-довід. матеріал. Харків: ХНУВС, 2017. 52 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5265 3. Логачев М. Г. Правові та психологічні аспекти застосування поліцією вогнепальної зброї: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 232 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 4. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості: навч. посіб. Харків: Контраст, 2019. 116 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 5. Швець Д. В., Бандурка О. М., Федоренко О. І., Мілорадова Н. Е., Бандурка І. О., Джагупов Г. В., Харченко С. В., Доценко В. В., Макарова О. П., Платковська О. В., Червоний П. Д., Радіонова Л. О., Геращенко, О. В. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2020. 284 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96
<p><u>Тема №2. Професійне становлення та деформація особистості поліцейського</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте загальну характеристику критеріям професіоналізму працівника поліції. 2. Дайте визначення поняттю «професіоналізація». 3. Охарактеризуйте феноменологію криз розвитку. 4. Які існують кризи професіоналізації? 5. Розкрийте сутність поняття «професійна деформація». 6. Дайте загальну характеристику найбільш важливих змін особистості працівника поліції, що відбуваються під впливом професійної деформації. 7. Основні показники професійної деформації працівника поліції. 8. Рівні розвитку професійних деформацій. 9. В чому полягає профілактика професійної деформації працівників поліції. 10. Визначити емоційне вигорання як вид неспецифічної професійної деформації. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокімова О. О., Жданова І. В., Швець Д. В., Александров Ю. В., Барко В. І., Горбик Н. К., Землянська О. В., Коби́кова Ю. В., Ламаш І. В., Логачев М. Г., Посохова Я. С., Саппа М. М., Тюріна В. О., Філоненко В. М., Чепі́га Л. П., Шахова О. Г., Шевченко Л. О., Шелкошвеев І. В., Шилі́на А. А. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 426 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 2. Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С. Пам'ятка працівника Національної поліції України : інф.-довід. матеріал. Харків: ХНУВС, 2017. 52 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5265 3. Логачев М. Г. Правові та психологічні аспекти застосування поліцією вогнепальної

<p>11. Розкрийте та проаналізуйте фактори ризику професійного вигорання.</p> <p>12. У чому полягає сутність профілактичних та корекційних заходів професійного вигорання?</p>	<p>зброї: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 232 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96</p> <p>4. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості: навч. посіб. Харків: Контраст, 2019. 116 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96</p> <p>5. Швець Д. В., Бандурка О. М., Федоренко О. І., Мілорадова Н. Е., Бандурка І. О., Джагупов Г. В., Харченко С. В., Доценко В. В., Макарова О. П., Платковська О. В., Червоний П. Д., Радіонова Л. О., Геращенко, О. В. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2020. 284 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96</p>
<p><u>Тема №3. Професійне спілкування працівника поліції</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити та порівняти поняття «спілкування», «професійне спілкування», «ділове спілкування», «службове спілкування». 2. Дати порівняльний аналіз понять «компетентність», «соціальна компетентність», «соціально-психологічна компетентність», «комунікативна компетентність», «професійна компетентність», «життєва компетентність». 3. Які комунікативні знання та вміння повинен мати працівник поліції? 4. Які основні труднощі у спілкуванні працівника поліції з об'єктом професійної діяльності? 5. Соціально-психологічні механізми та закономірності формування першого враження про людину. 6. Соціально-психологічні механізми сприйняття і взаєморозуміння знайомих людей. 7. На підставі яких ознак зовнішнього вигляду людини будується її образ? Типові помилки першого враження про людину. 8. Назвати основні соціальні стереотипи, розкрити їх сутність. 9. Охарактеризувати каузальну атрибуцію, визначити основні помилки каузальної атрибуції. 10. Охарактеризувати мову як вербальний засіб спілкування. 11. Які існують види питань, як правильно ставити питання? Проаналізувати техніки та прийоми активного слухання. 12. Класифікація та функції невербальних засобів спілкування. 13. Навести приклади культуральних відмінностей невербального спілкування. 14. Які існують види брехні, нещирості? 15. Визначити вербальні та невербальні прояви брехні та нещирості. 16. Дати характеристику детектора брехні. 17. Проаналізувати засоби встановлення психологічного контакту. 18. Проаналізувати комунікативні бар'єри у спілкуванні працівників поліції, шляхи їх подолання. 19. Охарактеризувати стандартні та нестандартні ситуації 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокімова О. О., Жданова І. В., Швець Д. В., Александров Ю. В., Барко В. І., Горбик Н. К., Землянська О. В., Кобикова Ю. В., Ламаш І. В., Логачев М. Г., Посохова Я. С., Саппа М. М., Тюріна В. О., Філоненко В. М., Чепіга Л. П., Шахова О. Г., Шевченко Л. О., Шелкошвеев І. В., Шиліна А. А. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 426 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 2. Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С. Пам'ятка працівника Національної поліції України : інф.-довід. матеріал. Харків: ХНУВС, 2017. 52 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5265 3. Логачев М. Г. Правові та психологічні аспекти застосування поліцією вогнепальної зброї: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 232 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 4. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості: навч. посіб. Харків: Контраст, 2019. 116 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 5. Швець Д. В., Бандурка О. М., Федоренко О. І., Мілорадова Н. Е., Бандурка І. О., Джагупов Г. В., Харченко С. В., Доценко В. В., Макарова О. П., Платковська О. В., Червоний П. Д., Радіонова Л. О., Геращенко, О. В. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2020. 284 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96

<p>соціальної взаємодії у службовій діяльності працівників поліції, дати їх психологічний аналіз.</p> <p>20. Транзактний аналіз Е. Берна.</p> <p>21. Які комунікативні якості особистості працівника поліції сприяють ефективному спілкуванню? Дати їх визначення.</p> <p>22. Які якості особистості ускладнюють спілкування? Дати їх визначення.</p>	
<p><u>Тема №4. Психологічний вплив у професійному спілкуванні працівника поліції</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняттям «психологічний вплив», «психологічний тиск». 2. Проаналізуйте зростання ролі використання методів психологічного впливу для розслідування злочинів в історичному контексті. 3. У чому полягають особливості використання методів психологічного впливу у правоохоронній діяльності країн ближнього та дальнього зарубіжжя? 4. Охарактеризуйте загальні принципи використання методів психологічного впливу. 5. У чому полягають основні напрямки вивчення психологічного впливу? 6. Розкрийте та проаналізуйте три основних стратегії впливу за Ковальовим Г. А. («імперативна», «маніпулятивна», «розвиваюча»). 7. Охарактеризуйте особливості установок на взаємодію у міжособистісних відносинах за Є.Л. Доценком (домінування, маніпуляція, суперництво, партнерство і співдружність). 8. Дайте визначення поняттю «психологічне примушення» та розкрийте сутність його основних прийомів. 9. У чому полягає правомірний психологічний вплив на особистість в ході розслідування злочинів? 10. Розкрийте сутність поняття «допустимий психологічний вплив»? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокімова О. О., Жданова І. В., Швець Д. В., Александров Ю. В., Барко В. І., Горбик Н. К., Землянська О. В., Кобикова Ю. В., Ламаш І. В., Логачев М. Г., Посохова Я. С., Саппа М. М., Тюріна В. О., Філоненко В. М., Чепіга Л. П., Шахова О. Г., Шевченко Л. О., Шелкошвеев І. В., Шиліна А. А. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 426 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 2. Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С. Пам'ятка працівника Національної поліції України : інф.-довід. матеріал. Харків: ХНУВС, 2017. 52 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5265 3. Логачев М. Г. Правові та психологічні аспекти застосування поліцією вогнепальної зброї: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 232 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 4. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості: навч. посіб. Харків: Контраст, 2019. 116 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 5. Швець Д. В., Бандурка О. М., Федоренко О. І., Мілорадова Н. Е., Бандурка І. О., Джагунов Г. В., Харченко С. В., Доценко В. В., Макарова О. П., Платковська О. В., Червоний П. Д., Радіонова Л. О., Геращенко, О. В. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2020. 284 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96
<p><u>Тема №5 . Гендерний аспект професійного становлення особистості поліцейського</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняттю «гендер». 2. Охарактеризуйте психологічні відмінності між чоловіками і жінками. 3. Визначити психологічні особливості гендерно-обумовленого насильства в Україні; 4. Наведіть 5 прикладів порушення гендерно-чутливого підходу у вашій професійній діяльності (реальних чи теоретичних); 5. У чому полягає соціально-психологічні фактори гендерної нерівності у діяльності працівників поліції? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокімова О. О., Жданова І. В., Швець Д. В., Александров Ю. В., Барко В. І., Горбик Н. К., Землянська О. В., Кобикова Ю. В., Ламаш І. В., Логачев М. Г., Посохова Я. С., Саппа М. М., Тюріна В. О., Філоненко В. М., Чепіга Л. П., Шахова О. Г., Шевченко Л. О., Шелкошвеев І. В., Шиліна А. А. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 426 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 2. Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С. Пам'ятка працівника Національної поліції України : інф.-довід. матеріал. Харків: ХНУВС, 2017. 52 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5265

	<p>3. Логачев М. Г. Правові та психологічні аспекти застосування поліцією вогнепальної зброї: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 232 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96</p> <p>4. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості: навч. посіб. Харків: Контраст, 2019. 116 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96</p> <p>5. Швець Д. В., Бандурка О. М., Федоренко О. І., Мілорадова Н. Е., Бандурка І. О., Джагупов Г. В., Харченко С. В., Доценко В. В., Макарова О. П., Платковська О. В., Червоний П. Д., Радіонова Л. О., Геращенко, О. В. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2020. 284 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96</p>
<p><u>Тема №6. Психогігієна та психопрофілактика в діяльності працівника поліції</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте поняття психогігієни та психопрофілактики. 2. Розкрийте поняття «посттравматичні стресові розлади». 3. Розкрийте залежність емоційної стійкості на протікання стресу. 4. Дайте визначення поняття «професійний стрес». Визначте ознаки та причини розвитку професійного стресу. 5. Дайте характеристику основним психологічним станам, за якими можна визначити, що в людини спостерігається професійна перевтома. 6. Дайте характеристику основним психологічним станам людини (страху, афекту, фрустрації, депресії, втоми тощо) та методам їх подолання. 7. Які основні фактори девіантної поведінки працівників поліції? 8. Які критерії діагностики зловживання та залежності від психоактивних речовин? 9. Профілактика суїцидальної поведінки в ОВС. 10. Організаційно-психологічне забезпечення діяльності працівників поліції. 11. Психологічні складові здорового способу життя працівників поліції. 12. Психологічна готовність поліцейського до складних видів професійної діяльності. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдокімова О. О., Жданова І. В., Швець Д. В., Александров Ю. В., Барко В. І., Горбик Н. К., Землянська О. В., Кобикова Ю. В., Ламаш І. В., Логачев М. Г., Посохова Я. С., Саппа М. М., Тюріна В. О., Філоненко В. М., Чепіга Л. П., Шахова О. Г., Шевченко Л. О., Шелкошвеев І. В., Шиліна А. А. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 426 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 2. Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С. Пам'ятка працівника Національної поліції України : інф.-довід. матеріал. Харків: ХНУВС, 2017. 52 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5265 3. Логачев М. Г. Правові та психологічні аспекти застосування поліцією вогнепальної зброї: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 232 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 4. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості: навч. посіб. Харків: Контраст, 2019. 116 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96 5. Швець Д. В., Бандурка О. М., Федоренко О. І., Мілорадова Н. Е., Бандурка І. О., Джагупов Г. В., Харченко С. В., Доценко В. В., Макарова О. П., Платковська О. В., Червоний П. Д., Радіонова Л. О., Геращенко, О. В. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2020. 284 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Стереотипи в українському суспільстві про працівників поліції.
2. Поняття конфлікт, конфліктна ситуація, юридичний конфлікт.
3. Динаміка конфлікту і алгоритм поведінки працівника поліції у ситуації конфлікту.
4. Характер і темперамент особистості як чинники успішного спілкування.
5. Емоційно-вольова сфера особистості працівника поліції.
6. Порівняти поняття «гендер» і «стать».
7. Відмінності паритетного і гендерно-чутливого підходів у діяльності працівника поліції.
8. Перша психологічна допомога у діяльності працівника поліції.
9. Структурні компоненти професійно-правової свідомості.
10. Комунікативні бар'єри у спілкуванні працівників поліції, шляхи їх подолання.
11. Якості особистості, що ускладнюють спілкування.
12. Порівняльний аналіз понять «компетентність», «соціальна компетентність», «соціально-психологічна компетентність», «комунікативна компетентність», «професійна компетентність», «життєва компетентність» працівників поліції.
13. Невербальні засоби спілкування.
14. Ефекти міжособистісного сприйняття.
15. Формування першого враження на людину.
16. Перцептивна сторона спілкування працівників поліції.
17. Психологічні методи впливу: метод надання інформації
18. Психологічні методи впливу: метод рефлексії.
19. Психологічні методи впливу: метод прикладу.
20. Психологічні методи впливу: метод психологічних «пасток».
21. Психологічні методи впливу: психологічне примушення.
22. Професійний стрес: поняття, ознаки, причини.
23. Критерії та показники професіоналізму працівника поліції.
24. Методи та форми організації професійно-психологічної підготовки.
25. Криза професійного розвитку.
26. Професійний відбір в ОВС.
27. Фактори розвитку професійної деформації.
28. Закономірності формування першого враження про людину
29. Соціальні стереотипи.
30. Техніки та прийоми активного слухання.
31. Брехня, її види та прояви.

32. Досвід використання методів психологічного впливу у правоохоронній діяльності країн близького та далекого зарубіжжя.
33. Психопрофілактика наркоманії, алкоголізму та суїцидальних тенденцій серед працівників поліції.
34. Обличчя як об'єкт візуальної психодіагностики.
35. Психотехніка професійного спостереження за об'єктами та обстановкою.

6. Методи навчання

Методи навчання – це способи (шляхи) взаємозалежної діяльності викладача та студентів, спрямовані на вирішення завдань навчання. Всі методи психологічної підготовки до професійної діяльності працівників поліції доповнюють один одного, іноді ними користуються одночасно, тому що жоден з них не може бути визнаний універсальним.

При проведенні лекцій використовувалися такі методи: метод пояснення; метод проблемного викладання; розповідь; аналітичний метод; метод прикладів. Високої актуальності набувають методи інтерактивного навчання: робота в міні-групах, в парах, дискусії, мозковий штурм, метод кейсів. Використання елементів тренінгових технологій сприятиме підвищенню практичного ефекту підготовки, формуванню навичок застосування набутих теоретичних знань у професійній діяльності.

Також, при вивченні курсу необхідне: конспектування лекцій та самостійне опрацювання лекційного матеріалу за власним конспектом лекцій; підготовка та робота протягом практичних занять; підготовка тематичних повідомлень; участь у групових дискусіях; вирішення творчих практичних завдань.

Індивідуальна робота передбачає роботу з основною та додатковою літературою у підготовці до практичних занять, написанні доповідей, рефератів.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Питання до заліку

1. Поняття професійно-психологічної підготовки поліцейського.
2. Психологічна навченість, підготовленість, готовність працівника поліції, їх складові.
3. Основні форми та методи професійно-психологічної підготовки.
4. Професійна компетентність, професіоналізм.
5. Основні складові професіоналізму.
6. Критерії професіоналізму працівника поліції.
7. Поняття про професійну деформацію особистості.
8. Основні напрямки професійної деформації особистості працівника поліції.
9. Показники та рівні професійної деформації працівника поліції.
10. Попередження професійної деформації працівника поліції.
11. Поняття «спілкування», «професійне спілкування».
12. Значення спілкування в професійній діяльності працівників поліції.
13. Структура спілкування.
14. Психологічні закономірності формування першого враження про людину.
15. Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння.
16. Вербальні та невербальні засоби професійного спілкування.

17. Комуникативна компетентність працівника поліції.
18. Специфіка спілкування та взаємодії працівника поліції з різними верствами громадян (в залежності від віку, статі, професійно-культурного рівня, юридичного та соціального статусу тощо).
19. Психотехніка професійного спостереження за об'єктами та обстановкою.
20. Особливості пізнавальної діяльності працівника поліції.
21. Прийоми та правила забезпечення інтенсивності спостереження.
22. Прийоми та правила організації спостереження.
23. Прийоми та правила забезпечення високої чутливості органів почуттів.
24. Прийоми та правила підвищення осмисленості у процесі спостереження.
25. Особливості уваги працівника поліції.
26. Особливості пам'яті працівника поліції.
27. Особливості мислення працівника поліції.
28. Особливості уяви працівника поліції.
29. Психологічний вплив: поняття та особливості.
30. Принципи використання методів психологічного впливу у діяльності працівника поліції.
31. Класифікація методів психологічного впливу у діяльності працівника поліції.
32. Характеристика методів психологічного впливу.
33. Правомірний психологічний вплив на осіб, які протидіють розслідуванню.
34. Поняття протистояння психологічному впливу.
35. Види та техніки психологічного контрвпливу у професійній діяльності працівника поліції.
36. Поняття про психогігієну та психопрофілактику.
37. Професійний стрес: поняття, ознаки, причини.
38. Структурний аналіз стресу.
39. Посттравматичні стресові розлади.
40. Основні підходи до подолання стресу.
41. Допомога при професійному стресі.
42. Особистісні чинники стресу.
43. Профілактика професійного стресу працівників органів внутрішніх справ.
44. Психологічна стійкість та рівноваженість.
45. Організаційно-психологічні заходи збереження працездатності працівників поліції.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання є: залік, тести, реферати, наукові есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, підготовка рефератів, наукових есе, проведення соціологічного дослідження, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перекласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \cdot 10$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи

академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переведення результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (заліку) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Здобувач повинен отримати під час аудиторної та самостійної роботи необхідну кількість оцінок.

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок (денна форма навчання), 2 позитивних оцінок (заочна форма навчання)	Підготувати наукове есе/презентацію, провести соціологічне дослідження; виконати завдання самостійної роботи до кожної теми	Отримати за підсумковий контрольне менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
80-84			
75-79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
65 – 69			
60 – 64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література

Основна

1. Бондарев Г. В., Круть П. П. Основи військової психології : навчальний посібник. Харків, 2020. 272 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96>
2. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. Харків : Константа, 2020. 320 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96>
3. Євдокімова О. О., Жданова І. В., Швець Д. В., Александров Ю. В., Барко В. І., Горбик Н. К., Землянська О. В., Кобикова Ю. В., Ламаш І. В., Логачев М. Г., Посохова Я. С., Саппа М. М., Тюріна В. О., Філоненко В. М., Чепіга Л. П., Шахова О. Г., Шевченко Л. О., Шелкошвеев І. В., Шиліна А. А. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 426 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96>
4. Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С. Пам'ятка працівника Національної поліції України : інф.-довід. матеріал. Харків: ХНУВС, 2017. 52 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5265>
5. Логачев М. Г. Правові та психологічні аспекти застосування поліцією вогнепальної зброї: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2018. 232 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96>
6. Филипська В. І. English for masters in psychology : навч. посіб. Факультет № 6. Харків : ХНУВС, 2019. 70 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96>
7. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості: навч. посіб. Харків: Контраст, 2019. 116 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96>
8. Швець Д. В., Бандурка О. М., Федоренко О. І., Мілорадова Н. Е., Бандурка І. О., Джагупов Г. В., Харченко С. В., Доценко В. В., Макарова О. П., Платковська О. В., Червоний П. Д., Радіонова Л. О., Геращенко, О. В. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2020. 284 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96>
9. Шевченко Л. О., Кобикова Ю. В., Ламаш І. В., Форотинська О. В., Чепіга Л. П., Штриголь Д. В. Гендер у психологічних та соціологічних дослідженнях : навч. посіб. Київ, 2015. 148 с. <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/96>

Додаткова

1. Білоус Т. Л. Залежність рівня підготовленості майбутніх працівників ОВС до професійної діяльності від їх емоційного стану. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: РДГУ, 2013. Випуск 6 (49). С. 113–117. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&I

[MAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/isp_2013_10_13.pdf](#)

2. Білоус Т. Л. Педагогічні та соціально-педагогічні умови формування професійної готовності майбутніх працівників ОВС до роботи в екстремальних умовах. Монографія / Клімова С. М., Лазаренко О. О., Лукаш С. С., Трубавіна І. М., Тюріна В. О. Суми : ФОП Наталуха А. С., 2015. 174 с. <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/2750>

3. Білоус Т. Л. Аспекти вивчення саморегуляції психічних станів працівників органів внутрішніх справ України у професійній діяльності до екстремальних ситуацій. *Право і безпека*. Харків : Вид-во ХНУВС, 2019. № 4 (75). С. 24–29. URL: <http://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/issue/download/20/pdf75>

4. Білоус Т. Л. Педагогічні умови формування професійних навичок майбутніх правоохоронців під час навчання у вищих навчальних закладах МВС України. *Актуальні проблеми сучасної психології та педагогіки вищих навчальних закладів МВС України* : зб. матер. наук.-практ. конф. (19.11. 2010 р., м. Харків). Харків : ХНУВС, 2010. С. 216–219. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/96/Aktyal_probl_sych_as_psiholog_ta_pedagog_vnz_mvs_2010.pdf?sequence=3&isAllowed=y#page=216

5. Білоус Т. Л. Шляхи формування надійності працівників органів внутрішніх справ до роботи в екстремальних умовах. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології* : наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми : Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. № 1 (55). С. 36–44. URL: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/1_16.pdf#page=36

6. Білоус Т. Л. Розвиток комунікативних здібностей спортсменів при формуванні спортивного результату. *Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції* : Збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2016 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми : Видавничий дім «Ельдорадо», 2016. С. 226-228. URL: <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/2748>

7. Бортник С. М. Деформація правосвідомості як чинник делінквентної поведінки особистості. *Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України* : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 2 квіт. 2021 р.). Харків : ХНУВС, 2021. С. 259-262. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=40>

8. Куценко В. О., Водолазський Я. О. Психологічна адаптація працівників Національної поліції до дій в екстремальних ситуаціях на прикладі масових заворушень. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. наук. пр. Харків : ХНУВС, 2021. С. 153–156. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=20>

9. Мілорадова Н. Е. Тренінг «Психологія допиту» як засіб формування комунікативної компетентності слідчих. *Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України* : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 2 квіт. 2021 р.). Харків : ХНУВС, 2021. С. 58–61. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=60>

[submissions?offset=40](#)

10. Мілорадова Н. Е., Твердохлебова Н. Є. Застосування професійно-психологічного квесту у професійній підготовці поліцейських. *Право і безпека*. 2021. № 1 (80). С. 109–116. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=20>

11. Моргунов О. А. Формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів Національної поліції України в умовах значного психофізичного навантаження. *Шлях успіху і перспективи розвитку* (до 26 річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 листоп. 2020 р.). Харків : ХНУВС, 2020. С. 348–350. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97>

12. Новікова Н. А., Сазонова Т. В. Розвиток саморегуляції – складова ефективної професійної діяльності майбутніх правоохоронців. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. наук. пр. Харків : ХНУВС, 2019. С. 165–167. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=120>

13. Платковська О. В. Психологічні особливості конфліктної поведінки працівників поліції: гендерний аспект. *Право і безпека*. 2021. № 2 (81). С. 122–129. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=20>

14. Сашуріна О. Ю., Ларіонов С. О. Психологічні ресурси особистості правоохоронців на етапі фахової підготовки. *Science and Education = Наука і Освіта*. 2021. № 3. С. 29–37. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97>

15. Соколов О. А. Особливості особистісно-професійної відповідальності поліцейських : автореф. дис. Харків, 2021. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/196>

16. Федоренко О. І. Сутність і складові професійної культури працівників правоохоронних органів. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2019. Вип. 4, 2019. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=20>

17. Федоренко О. І., Петрук О. В. Комунікативний тренінг як засіб формування професійної культури майбутніх бакалаврів військової юстиції. *European scientific discussions : proceedings of VI international scientific and practical conference* (Rome, Italy, 25-27 April 2021) / Potere della ragione Editore. Rome, 2021. Р. 292–295. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=20>

18. Харченко С. В. Особливості взаємозв'язків стильових показників когнітивної діяльності курсантів і характером їх поведінки у стресовій ситуації. *Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України* : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 2 квіт. 2021 р.). Харків : ХНУВС, 2021. С. 159–162. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=40>

19. Чекуров П. О. Гендерні аспекти девіантної поведінки в підлітковому

віці. *Актуальні напрями практичної психології і психотерапії* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, студентів та аспірантів (м. Харків, 16 груд. 2020 р.). Харків : ХНУВС, 2020. С. 205–208. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=60>

20. Швець Д. В. Когнітивні стилі у контексті професійної діяльності поліцейських. *Актуальні проблеми кримінального процесу та криміналістики* : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 жовт. 2021 р.). Харків : ХНУВС, 2021. С. 22–24. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97>

21. Швець Д. В. Психологічні та правові засади формування особистості поліцейського в Україні : монографія. Харків : Майдан, 2018. 518 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/95>

22. Швець Д. В. Формування особистості поліцейського в умовах фахової підготовки та професійної діяльності: правові та психологічні аспекти : автореф. дис. Київ, 2019. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/196>

23. Швець Д. В., Бойчук С. С. Психологічна підготовка поліцейських «КОРД»: принципи, сутність та зміст. *Особистість, суспільство, закон* : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. С. П. Бочарової (м. Харків, 15 квіт. 2021 р.). Харків : ХНУВС, 2021. С. 212–217. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=40>

24. Шломін О. Ю. Психологічні особливості професіогенезу працівників підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України : автореф. дис. Харків, 2020. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/196>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Закон України «Про Національну поліцію» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page>.

2. Наказ МВС України «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1769-12>.

3. Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України, затверджене Наказом МВС України від 26.01.2016 № 50. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16/paran10#n10>. URL: <http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v12/i22/36.pdf>

4. Fedorenko O. I.; Dotsenko V. V., Okhrimenko I.; Radchenko K. A.; Gorbenko D. Coping behavior of criminal police officers at different stages of professional activity. (Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience. 2020. Vol. 11, Issue 2. P. 124-146. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97/recent-submissions?offset=20>

5. Prykhodko I., Horielyshev S., Matsehora Y., Lefterov V., Larionov S., Kravchenko O., Baida M., Halkina O., Галкіна О., Servachak O. Automation of psychological selection procedures for personnel to specific activities. *Pertanika Journal of Science and Technology*. 2022. № 30 (1). P. 761-776. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/97>